समासक्ताःनिहिताः संशयंगताःकदाचित्प्राप्याइत्यर्थः ॥४२ ॥ ४३ ॥ येभृत्याःविशेषाआधिक्यानि तेषुहिप्रदर्श्यमानेषुपरस्परंस्वीयानामेवकलहप्रसंगान्मुख्यंप्रयोजनंनश्यतीतिभावः प्रसंगिनःप्रसंगःसंघ
र्षस्तत्कारिणः ॥ ४४ ॥४५ ॥४६॥४७॥ इत्युद्योगप०नैलकंठीयेभारतभा०अष्टत्रिंशोध्यायः ॥३८॥ ॥७॥ ॥७॥ अनीश्वरोयमिति भवाभवेऐश्वर्यानैश्वर्ये दिष्टस्यदैवस्य वदैवनतुमांदूषयेतिभावः धृतः

येर्थाःस्त्रीषुसमायुक्ताःप्रमत्तपतितेषुच ॥ येचानार्येसमासक्ताःसर्वेतेसंशयंगताः ॥ ४२ ॥ यत्रस्त्रीयत्रकितवोबालोयत्रानुशासिता ॥ मज्जंतितेवशाराजन्न
द्यामश्मप्लवाइव ॥ ४३ ॥ प्रयोजनेषुयेसक्तानविशेषेषुभारत ॥ तानहंपंडितान्मन्येविशेषाहिप्रसंगिनः ॥ ४४ ॥ यंप्रशंसंतिकितवायंप्रशंसंतिचारणाः ॥ यंप्र
शंसंतिबंधक्योनसजीवतिमानवः ॥ ४५ ॥ हित्वातान्परमेष्वासान्पांडवानमितौजसः ॥ आहितंभारतैश्वर्यंत्वयादुर्योधनेमहत् ॥४६॥तंद्रक्ष्यसिपरिभ्रष्टंतस्मा
त्त्वमचिरादिव ॥ ऐश्वर्यमदसंमूढंबलिंलोकत्रयादिव ॥४७॥ इतिश्रीम०उद्योग०प्रजागरप० विदुरवाक्येअष्टत्रिंशोध्यायः ॥३८॥ ॥७॥७॥ धृतराष्ट्रउवाच
अनीश्वरोयंपुरुषोभवाभवेसूत्रप्रोतादारुमयीवयोषा ॥ धात्रातुदिष्टस्यवशेकृतोयंतस्माद्वदत्वंश्रवणेधृतोहं ॥१॥ विदुरउवाच अप्राप्तकालंवचनंबृहस्पतिर
पिब्रुवन् ॥ लभतेबुत्थ्यवज्ञानमवमानंचभारत ॥२॥ प्रियोभवतिदानेनप्रियवादेनचापरः ॥ मंत्रमूलबलेनान्योयःप्रियःप्रियएवसः ॥३॥ द्वेष्योनसाधुर्भवतिनमेधा
वीनपंडितः ॥ प्रियेशुभानिकार्याणिद्वेष्येपापानिचैवह ॥४॥ उक्तंमयाजातमात्रेपिराजन्दुर्योधनंत्यजपुत्रंत्वमेकं ॥ तस्यत्यागात्पुत्रशतस्यवृद्धिरस्यात्यागात्पु
त्रशतस्यनाशः ॥ ५ ॥ नवृद्धिर्बहुमंतव्यायावृद्धिःक्षयमावहेत् ॥ क्षयोपिबहुमंतव्योयःक्षयोवृद्धिमावहेत् ॥ ६ ॥ नसक्षयोमहाराजयःक्षयोवृद्धिमावहेत् ॥ क्ष
यःसत्विहमंतव्योयंलब्ध्वाबहुनाशयेत् ॥ ७ ॥ सम्वृद्धागुणतःकेचिद्भवंतिधनतोपरे ॥ धनवृद्धान्गुणैर्हीनान्धृतराष्ट्रविवर्जय ॥ ८ ॥ धृतराष्ट्रउवाच सर्वंत्वमा
यतीयुक्तंभाषसेप्राज्ञसंमतं ॥ नचोत्सहेसुतंत्यक्तुंयतोधर्मस्ततोजयः ॥ ९ ॥ विदुरउवाच अतीवगुणसंपन्नोनजातुविनयान्वितः ॥ सुसूक्ष्ममपिभूतानामु
पमर्दमुपेक्षते ॥ १० ॥ परापवादनिरताःपरदुःखोदयेषुच ॥ परस्परविरोधेचयतंतेसततोत्थिताः ॥ ११ ॥ सदोषंदर्शनंयेषांसंवासेसुमहद्भयं ॥ अर्थादानेमहान्दो
षःप्रदानेचमहद्भयं ॥ १२ ॥

धृतिमान् ॥ १ ॥ बुत्थ्यवज्ञानंअवज्ञातबुद्धित्वं ॥ २ ॥ मंत्रबलेनमूलबलेनचप्रियकृत्प्रियोभवति सचदानाद्यभावेपुनरप्रियोभवतिअहंतुनतथाऽतस्त्वयाप्रा
प्तकालेमदुक्तेऽनादरोनकर्त्तव्यइतिभावः ॥ ३ ॥ द्वेष्येइति योयस्यद्वेष्यस्तस्मिन्तद्दृष्यासाधुत्वादिकंसदपिनास्ति प्रियेत्वसदपितद्दृष्याऽस्तीतिभावः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ आयतीयुक्तंउदर्केहितं
॥ ९ ॥ पुत्रंत्यक्तुमशक्तेनदुष्टाःशकुन्यादयोवात्याज्याइत्याशयेनाह अतीवेति कुलविनाशोनोपेक्षणीयइतिभावः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥

Digitized by Google